

CURSUS BODEM MAND VLECHEN

Materiaal

Vlechtmateriaal: Een- en tweejarige tenen van de wilg. De gewone wilg (*Salix Alba*). Meer gespecialiseerden gebruiken de belgische gele (*salix fragilis*) of de franse rode wilg.

Amateurs gebruiken de verse wilg.

-Voordeel is de frisse kleur van de tenen en het werkt sneller.

-Nadeel is dat door het krimpen het vlechtwerk losser komt te zitten.

De beteren gebruiken de gedroogde wilg, die daarna weer ongeveer 4 dagen tot 1 week (dat ligt aan de dikte) geweekt worden in water.

Hieronder zie je zo'n bak van een professionele manden vlechter. Ze worden dan gekookt. Het duurt dan enkele uren en ze zijn weer soepel.

In het Historische OpenluchtMuseum in Eindhoven leggen we ze in het riviertje de Tongelreep. De moeilijkheid is dan, dat ze elke dag even getest moeten worden of ze al soepel zijn. Het duurt 4, 5 of 6 dagen voor ze soepel zijn, afhankelijk van de dikte van de tenen.

LET dan wel OP: Ze moeten geheel onder water liggen, anders zijn ze niet te gebruiken.

LET OP: de tweejarige takken hebben zijtakjes, die er als ze nog vers zijn afgesneden moeten worden.

LET OP: Je kunt ook werken met verse wilgentenen, maar de krimp is veel groter als ze gaan drogen, dus de mand wordt wat losser van structuur. Het werkt wel lekkerder.

Werkmateriaal:

Een scherp mes

Een priem en een klopijzer

En al is het niet prehistorisch: een snoeimes

ADVIES: Als je een mand maakt, doe het dan zo goed mogelijk, anders is het zonde van het werk.

Techniek

1. **Snij van dikke stukken 2-jarige wilgentenen 6 stukken teen af van ong. 20 tot 30 cm lang, afhankelijk van de grootte van de te maken mand.**
2. **Steek met een mes in 3 van de 6 in het midden van het stuk een langwerpige gat**

3. **Steek de andere 3 tenen door dat gat**

4. **Zet nu 2 dunne eindjes van de vlechtwilg vast op onderstaande manier (In de dikke spleet als het nog past)**

5. **En begin nu de bodem te twisten (= met 2 tenen tegelijk vlechten) De een van boven naar beneden, de ander tegelijkertijd van beneden naar boven.**
Het doel is om de 6 bodemtenen vast te zetten

6. Na 3 rondes moet de spin gemaakt worden. (D.w.z. de teenstaken moeten in een cirkel gebogen worden), zoals de wijzers van de klok.

7. En de staken worden weer vast gezet met 2 tenen tegelijk.

8. Daarna weer door gaan met twisten tot de staken te ver uit elkaar staan. Het is tijd om er extra staken tussen te zetten.

9. Je zet er 24 staken bij, 2 bij elke bodemstaak einde en er zijn er 12. Dat moet je doen met 2 handen waarbij je je knie op de bodem zet om kracht te kunnen zetten.

10.

LET OP: Dit moet gebeuren voordat je aan het einde van de 6 bodem-staken bent.

LET OP: De 24 staken zo uitzoeken dat ze onderling even dik zijn

LET OP: De staken aan 1 kant goed aanpunten zodat je ze zo ver mogelijk erin kunt schuiven.

11. Ga door met twisten totdat je denkt, dat de middellijn van de mand groot genoeg is. De extra bijgezette staken zitten nu ook vast.

12. Nu begin je de spinstaken omhoog te buigen.

TIP: Op de buigplek steek je een klein gaatje met de priem. Dat werkt wat precieser.

Ben je helemaal rond, zet dan de bovenkant van de staken even vast bij elkaar met behulp van een wilgenteentje.

- 13. Even een paar rondes nu twisten met 3 tenen om de staken op hun goede plaats te houden en meer stevigheid te krijgen. Je ziet dat elke teen 1 achter 2 voor gaat. De achterste boven de andere twee langs 1 achter en 2 voorlangs.**
- 14. LET OP: stevig aanslaan of aanduwen. Deze extra dikke rand zorgt voor stevigheid.**

15. Nu begint Het saaie werk van omhoog vlechten.

LET OP: Laat de aandacht niet verslappen.!!!

TIP: Sla met de zijkant van de hand of met een ijzeren klopijzer (vanwege het gewicht) iedere keer de teen zo stevig mogelijk naar beneden. Vooral met verse wilg gaat de wilg toch al krimpen, dus de mand komt losser te staan. Als je niet aanslaat wordt de vlechtstructuur zo wie zo losser.

LET OP: Door steeds te kijken en de vorm te corrigeren wordt de vorm van de mand goed.

Voor luie of gehaaste mensen: Als je dunne vlechttenen hebt, neem dan 2 tenen tegelijkertijd.

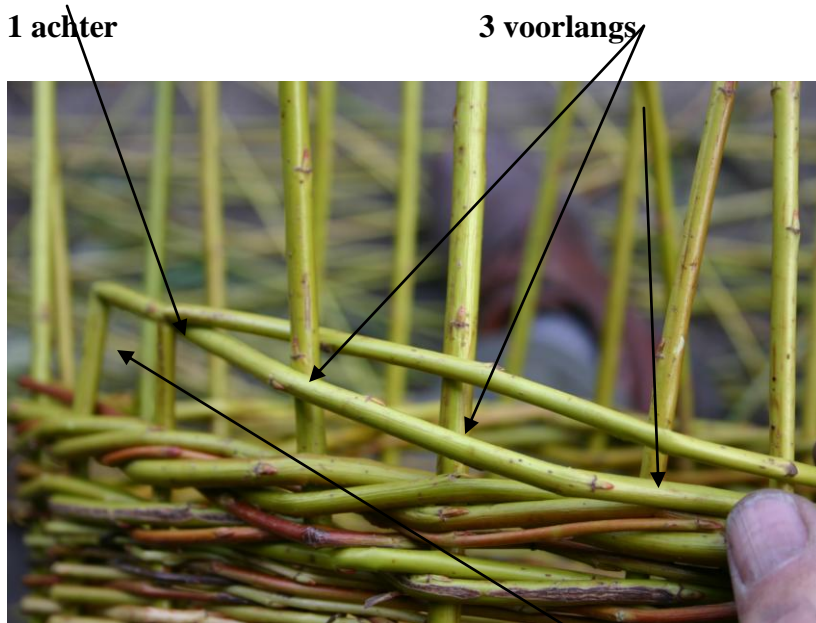
VALKUILEN:

- Zoals op onderstaande foto zie je dat de vlecht-teen bijna even dik is als de staken. De mand vervormt veel sneller.

- Het meisje op de foto vergeet ook elke keer de vlechtteen naar beneden te slaan, de mand wordt te los. Je kijkt er dwars doorheen. De staken staan ook te ver uit elkaar. En het verschil van standers en vlechttenen is niet groot genoeg. Het meisje had allang staken er tussen moeten zetten.

16. Vind je de mand hoog genoeg, dan begin je met de rand.
Een mooie niet te moeilijke rand is 1 achter, 3 voor 1 achter. Of 3 voor en 1 achter
Het klinkt als abacadabra maar kijk maar naar de onderstaande foto.

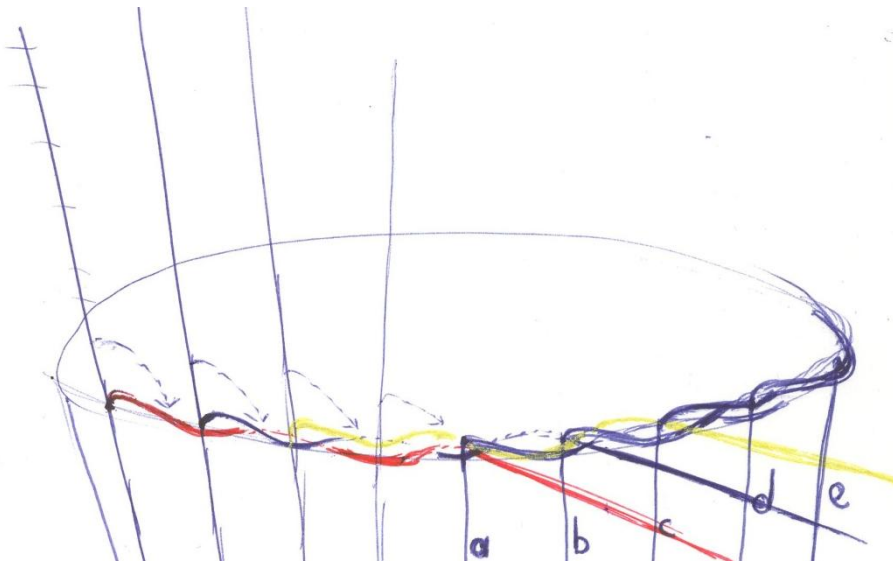
TIP: Je moet om te beginnen wat ruimte openlaten voor de tenen die je, als je bijna rond bent ,nog weg moet werken

17. Afwerking rand

DE BASIS RAND:

1. Knak alle wilgentenen op dezelfde hoogte om naar links (als je rechts bent) of naar rechts als je links bent. Een beetje ruimte tussen de bovenkant en de knik.houden. voor de laatste rand – wilgentenen.
2. Begin bij één teen.(a) Leg hem bij de rechter teen (b) voorlangs, bij de volgende rechter teen (c) achterlangs, bij de volgende teen (d) weer voorlangs, bij de volgende teen (e) weer achterlangs en bij de volgende teen (f) voorlangs. Klaar.
3. Teen b gaat voorlangs bij c, achterlangs bij d, voorlangs bij e, achterlangs bij f en voorlangs bij de volgende.
4. Zo ga je door tot je bijna rond bent. Duw de tenen zo veel mogelijk naar beneden voor de stevigheid.

Er staan nu nog 4 tenen rechtop.

5. De 3 na laatste teen (**rood** op de tekening) doe je voorlangs, achterlangs, voorlangs, en dan steek je hem onder teen **a** weer naar voren achterlangs en je steekt hem onder teen a weer naar buiten. Klaar.
6. de 2 na laatste teen (**blauw** op de tekening) doe je weer voorlangs, achterlangs a, voorlangs teen a, en dan steek je hem onder teen a weer naar achteren en je steekt hem onder teen b weer naar buiten. Klaar.
7. de 1 na achterste teen (**geel** op de tekening) doe je voorlangs, achterlangs onder **a** weer naar voren, voorlangs teen **b** weer naar achteren en achterlangs onder teen c weer naar voren. Klaar.
8. De laatste teen is de moeilijkste, maar ook de belangrijkste. Het zorgt n.l. dat alle einden vast komen te zitten en niet zo maar los kunnen komen.
De laatste teen steek je voorlangs onder **a** naar achteren,, steekt hem van achteren om **b** heen onder de gele weer naar voren, steekt hem van voren om **c** heen onder de gele weer naar achteren, steekt hem van achteren om **d** heen onder de gele weer naar voren. Klaar

LET OP: heel strak aantrekken

9. Nu de uiteinden die uitsteken netjes afsnijden of -knippen met het mes of snoeimes.

Doe het goed dan heb je succes van je werk.

Als je klaar bent met de rand, dan knip of snij je de uiteinden eraf. En de mand is klaar.

Je kunt natuurlijk elke vorm van mand maken, geschikt voor gebruik.

Moet je b.v. wol dragen of bewaren, dan kun je er aan denken om een heel luchtige mand te maken, (op de manier als de foto hieronder) die daarom weinig weegt, en die toch veel wol kan herbergen.

Moet je b.v. een rugzak hebben, dan kun je de ene kant aanpassen aan de vorm van je rug. Ook hier is de rugmand weer wat luchtiger gemaakt om minder zwaar te zijn. Maak de rand maar niet na. Die is niet om aan te zien.

Ander voorbeeld.

De rand van onderstaande mand is versleten en wordt hersteld. De mand is gemaakt met dubbele wilgen i.p.v. 1 dikkere wilg. Het herstel wordt ook op deze manier gedaan.

Deze manier van vlechten wordt vaker gebruikt.

Voordeel: Het gaat wat sneller.

TIP: Als je in 1 mand verse wilg en gekookte en van de bast ontdane wilg gebruikt (zie artikel over wilgentenen), dan krijg je een mand met gekleurde banen.

Heel veel succes

ANNEKE BOONSTRA met dank aan CEES VERLOOP

